

**Νομοσχέδιο με τίτλο «Ο περί του Δικαιώματος Πρόσβασης
σε Πληροφορίες του Δημόσιου Τομέα Νόμος του 2016»**

**Δημόσια Διαβούλευση - Κωδικοποίηση απόψεων / παρατηρήσεων
δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και αξιοποίησή τους**

Σημείωση: Όπου αναφέρεται «νέο άρθρο» εννοείται το νέο άρθρο του νομοσχεδίου μετά την ολοκλήρωση του νομοτεχνικού ελέγχου από τη Νομική Υπηρεσία.

1. Υπουργείο/Τμήμα: Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού

Παρατηρήσεις:

α) Άρθρο 37(1) του Νομοσχεδίου: Τίθεται το ερώτημα κατά πόσο, με βάση το άρθρο 37(1) του Νομοσχεδίου, πληροφορίες που αφορούν δραστηριότητες της Αρχής που διαμορφώνονται με βάση την εκάστοτε κυβερνητική πολιτική είναι εξαιρούμενες πληροφορίες.

β) Ποιο το εύρος του όρου «κυβερνητική πολιτική» και πώς αφορά τις αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Αρχής για τη διαμόρφωση των σχεδίων της.

Αξιοποίηση: Μειώθηκε το εύρος και συγκεκριμενοποιήθηκε ο όρος «κυβερνητική πολιτική» στο νέο άρθρο 32(1).

γ) Άρθρα 41 και 45 του Νομοσχεδίου: Τίθεται το ερώτημα κατά πόσο υπάρχει υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της Αρχής, όπως στοιχεία αναφορικά με εκπαιδευτές, εργοδότες, επιχειρήσεις, καταρτιζόμενους.

Σημείωση: Δεν υπάρχει υποχρέωση, σύμφωνα με το νέο άρθρο 3(2) και 3(3).

2. Υπουργείο/Τμήμα: Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών

Παρατηρήσεις:

α) Άρθρο 2 - Ορισμός «κυβερνητικό τμήμα»: Να προστεθεί μετά τη φράση «...οποιοδήποτε Τμήμα, Υπηρεσία ή Γραφείο υπάγεται σε Υπουργείο», η φράση «ή οποιαδήποτε ανεξάρτητη υπηρεσία», ώστε στο άρθρο 38(4) ο ορισμός «προσοντούχο πρόσωπο» στην παράγραφο β να καλύπτει και το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την ανεξάρτητη υπηρεσία.

Αξιοποίηση: Διαγράφηκε ο όρος «κυβερνητικό τμήμα» από το άρθρο 2 και διαγράφηκε το άρθρο 38.

β) Άρθρο 23(1): Γίνεται εισήγηση όπως προστεθεί το άρθρο 33 ως απόλυτη εξαίρεση.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η εξαίρεση του νέου άρθρου 28 δεν προστέθηκε ως απόλυτη εξαίρεση στο νέο άρθρο 19(1) για να μην αυξηθεί το εύρος των πληροφοριών που εξαιρούνται απόλυτα.

γ) Άρθρο 34(4): Στον ορισμό της «διαιτησίας» να προστεθεί μετά τη φράση « ... του περί Διαιτησίας Νόμου», η φράση «... ή του άρθρου 52 του περί Συνεργατικών Εταιρειών Νόμου».

Αξιοποίηση: Έγινε η σχετική τροποποίηση νέο άρθρο 29(4).

δ) Άρθρα 41(2)(α), 42(1)(β) και 45(1): Να διευκρινιστεί η φράση «...εκτός των πλαισίων του παρόντος Νόμου...», ώστε να μην υπάρχει ενδεχόμενο νομικής ασάφειας.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η χρήση της εν λόγω φράσης είναι συνήθης σε κείμενα Νομοσχεδίων. Βλ. νέα άρθρα 3(2), 34(1)(β) και 3(3).

ε) Άρθρο 58(1) και (3): Η αναφορά στο άρθρο 34 να μεταφερθεί από το 58(1) στο 58(3).

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η αναφορά του νέου άρθρου 29 δεν μεταφέρθηκε από το νέο άρθρο 49(1) στο νέο άρθρο 49(3), για να μην αυξηθεί η χρονική διάρκεια της εξαίρεσης από 20 σε 100 έτη.

στ) Παράρτημα Ι – Μέρος 5: Η παράγραφος 10 να διαμορφωθεί σε «Υπηρεσία Συνεργατικών Εταιρειών» και να διαγραφεί η παράγραφος 16.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το Παράρτημα Ι του Νομοσχεδίου. Βλ. την έννοια του όρου «δημόσια αρχή» στο νέο άρθρο 4.

3. Υπουργείο/Τμήμα: ΕΤΕΚ

Παρατηρήσεις:

α) Το Νομοσχέδιο είναι πολύπλοκο και δυσνόητο, π.χ. η διατύπωση του άρθρου 4(1).

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό. Βλ. διατύπωση του νέου άρθρου 4.

β) Στις εξαιρέσεις του Νομοσχεδίου να ενταχθούν οι πιο κάτω πληροφορίες που σχετίζονται με τις αρμοδιότητες του ΕΤΕΚ: i) Καταγγελίες στο πειθαρχικό συμβούλιο του ΕΤΕΚ και συναφές υλικό αναφορικά με διερεύνηση, εκδίκαση και λήψη απόφασης ii) Τεχνικές εκθέσεις τρίτου μέρους (πραγματογνωμοσύνες) που εκπονεί το ΕΤΕΚ κατ' εντολή και πληρωμή τρίτου μέρους· iii) Αιτήματα και συναφές υλικό διεξαγωγής διαιτησίας και η διαιτητική απόφαση.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου.

γ) Να μελετηθεί το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες που αφορούν αιτήσεις και συναφές υλικό για σκοπούς πρόσληψης σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτεται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου.

δ) Συσχετισμός Νομοσχεδίου με την Οδηγία 2013/37/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η Οδηγία έχει μελετηθεί και συζητηθεί με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και δεν έρχεται σε σύγκρουση με το Νομοσχέδιο, αφού αφορά την περαιτέρω χρήση πληροφοριών που είναι ήδη προσβάσιμες με βάση εθνικές νομοθεσίες. Εξάλλου έχει πρόσφατα ψηφιστεί ο περί της Περαιτέρω Χρήσης Πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα Νόμος (Ν 205(Ι)/2015).

4. Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Παρατηρήσεις:

Να ληφθεί υπόψη η Οδηγία 2003/98/ΕΚ όπως έχει πρόσφατα αναθεωρηθεί και τεθεί σε εφαρμογή από 17.7.2013 με Οδηγία 2013/37/ΕΕ.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η Οδηγία έχει μελετηθεί και συζητηθεί με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και δεν έρχεται σε σύγκρουση με το Νομοσχέδιο, αφού αφορά την περαιτέρω χρήση πληροφοριών που είναι ήδη προσβάσιμες με βάση εθνικές νομοθεσίες. Εξάλλου έχει πρόσφατα ψηφιστεί ο περί της Περαιτέρω Χρήσης Πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα Νόμος (Ν 205(Ι)/2015).

5. Υπουργείο/Τμήμα: Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο.

6. Υπουργείο/Τμήμα: Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο.

7. Υπουργείο/Τμήμα: Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών

Παρατηρήσεις:

α) Παράρτημα Ι – Μέρος 5: Διαγραφή του ΚΟΑΠ από την παράγραφο 11 αφού περιλαμβάνεται στην παράγραφο 4 του Μέρους 1 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το Παράρτημα Ι του Νομοσχεδίου. Βλ. την έννοια του όρου «δημόσια αρχή» στο νέο άρθρο 4.

β) Μέρος III – Άρθρα 23 - 45: Δημιουργία Παραρτήματος με κατάλογο που θα αναφέρει το θέμα της εξαίρεσης, κατά πόσο αφορά το άρθρο 8(1)(α) ή 8(1)(β), αν υπάρχουν προϋποθέσεις για την εξαίρεση, το άρθρο του Νόμου στο οποίο αναλύεται η εξαίρεση.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Στην αρχή του Νομοσχεδίου υπάρχει κατάταξη άρθρων που είναι βοηθητική προς το σκοπό αυτό. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

γ) Άρθρο 11(3): Στο εδάφιο αυτό είναι εκ παραδρομής δύο φορές γραμμένο “3)”

Αποδεκτή Εισήγηση: Έγινε η σχετική διόρθωση.

δ) Άρθρο 12(1): Στην πέμπτη γραμμή του εδαφίου αναφέρεται “...σε Κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του εδαφίου (4)”, ενώ η αναφορά για έκδοση Κανονισμών γίνεται στο εδάφιο (3).

Αποδεκτή Εισήγηση: Έγινε η σχετική διόρθωση.

ε) Άρθρο 19(5) και άρθρο 19(6): Το εδάφιο (5) αναφέρεται σε “...πρόνοιες του άρθρου 15 ή του άρθρου 17...” και το εδάφιο (6) σε “...πρόνοιες του άρθρου 17”. Τα δύο αυτά εδάφια έχουν την ίδια φρασεολογία, πλην των εξαιρέσεων που αναφέρονται στις παραγράφους (α) – (β) του άρθρου 19(6). Αφού λοιπόν στο εδάφιο (6) αναφέρονται οι εξαιρέσεις για εφαρμογή του εδαφίου αυτού για το άρθρο 17, τότε το εδάφιο (5) θα έπρεπε να αναφέρεται μόνο στο άρθρο 15 και όχι στο άρθρο 17.

Αποδεκτή Εισήγηση: Έγινε η σχετική τροποποίηση. Το άρθρο 15 αναφέρεται στο νέο άρθρο 18(5) ενώ το νέο άρθρο 9(3) αναφέρεται στο νέο άρθρο 18(6).

στ) Άρθρο 19 και άρθρο 19: Υπάρχει πρόβλημα στην αρίθμηση των άρθρων, αφού υπάρχουν δύο άρθρα με τον αριθμό 19. Επομένως χρειάζεται να γίνει αλλαγή στην αρίθμηση των άρθρων και συνακόλουθα στις αναφορές που γίνονται μέσα στο κείμενο για άλλα άρθρα.

Αποδεκτή Εισήγηση: Έγινε η σχετική διόρθωση.

ζ) Άρθρο 47(3): Στην τέταρτη γραμμή γίνεται αναφορά στον περί Κρατικού Αρχείου Νόμο αλλά στη στήλη των πλαγιότιτλων δεν αναγράφονται οι αριθμοί των σχετικών νόμων, τουτέστιν 208 του 1991 και 70(1) του 1995.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 47(3). Βλ. νέο άρθρο 40.

η) Άρθρο 61: Το άρθρο κάνει λόγο στην πρώτη γραμμή για “...οποιοδήποτε πρόσωπο αναφέρεται στο Παράρτημα ΙΙΙ..”. Στον πλαγιότιτλο του άρθρου όμως αντί σε πρόσωπα αναφέρεται σε “επιτρόπους”. Στο Παράρτημα ΙΙΙ περιλαμβάνεται και ο Γενικός Ελεγκτής και ο Εσωτερικός Ελεγκτής. Οπότε δεν μπορεί στον πλαγιότιτλο να γίνεται αναφορά μόνο σε “επιτρόπους”.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 61.

θ) Άρθρο 67 και άρθρο 68(2): Στο άρθρο 67 (παράγραφοι (α) - (ε)) περιγράφονται οι πράξεις στις οποίες δικαιούται να προβεί ο Επίτροπος ή εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος του σχετικά με την είσοδο και επιθεώρηση υποστατικών. Στο άρθρο 68(2) αναφέρονται ακριβώς οι ίδιες παράγραφοι (α) - (ε), με πρόσθετες πληροφορίες για το ότι για να γίνει κάτι τέτοιο θα πρέπει να εκδοθεί ένταλμα. Το άρθρο 67 θα μπορούσε ίσως να περιοριστεί σε μια γενική αναφορά και η ανάλυση να γίνει στο άρθρο 68(2).

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 68. Βλ. νέο άρθρο 41.

ι) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Δεν αναγράφονται οποιαδήποτε περιεχόμενα.

Αξιοποίηση: Το Άρθρο 45 και το Παράρτημα ΙΙ έχουν αφαιρεθεί. Βλ. νέο άρθρο 3(3).

κ) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Γίνεται αναφορά σε “Γενική Ελεγκτή” αντί σε “Γενικό Ελεγκτή” που χρησιμοποιείται και για τα δύο φύλα.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 61 και το Παράρτημα ΙΙΙ.

8.Υπουργείο/Γμήμα: Υπουργικό Συμβούλιο:

Παρατηρήσεις:

Παράρτημα Ι – Μέρος 1: Να προστεθεί το Υπουργικό Συμβούλιο ως εξαίρεση από την εφαρμογή του Νομοσχεδίου.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Έχει διαγραφεί το Παράρτημα Ι.

9.Υπουργείο/Γμήμα: Υπηρεσία Ασύλου

Παρατηρήσεις:

α) Μέρος ΙΙΙ: Να προστεθεί ως εξαίρεση τα προσωπικά δεδομένα των αιτητών διεθνούς προστασίας η αποκάλυψη των οποίων ρυθμίζεται από το άρθρο 31B του περί Προσφύγων Νόμου που δεν επιτρέπει την αποκάλυψή τους. Σχετικό το άρθρο 45(1) του Νομοσχεδίου.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτεται από το νέο άρθρο 3(3).

β) Ο περί Προσφύγων Νόμος, άρθρα 18 και 28, παρέχει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες του προσωπικού φακέλου του αιτητή και η Υπηρεσία Ασύλου καθώς και η Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων έχουν υποχρέωση να παρέχουν την εν λόγω πρόσβαση. Τα άρθρα 24(1) και (2) του Νομοσχεδίου καλύπτουν την εν λόγω περίπτωση.

Σημείωση: Το νέο άρθρο 20 είναι σχετικό. Η πρόσβαση ρυθμίζεται από τον περί Προσφύγων Νόμο και δεν συγκρούεται με το Νομοσχέδιο.

γ) Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα από τους φακέλους των αιτητών δεν αποκαλύπτονται με βάση τη νομοθεσία για προστασία προσωπικών δεδομένων. Σχετικό το άρθρο 41(2) του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Το νέο άρθρο 3(2) είναι σχετικό.

δ) Η αποκάλυψη πληροφοριών, εκτός από τους λόγους του άρθρου 31B του περί Προσφύγων Νόμου, συνιστά παραβίαση του καθήκοντος εμπιστευτικότητας. Σχετικό το άρθρο 42(1)(β) του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Το νέο άρθρο 34(1)(β) είναι σχετικό.

10. Υπουργείο/Τμήμα: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο.

11. Υπουργείο/Τμήμα: Επαρχιακή Διοίκηση Λευκωσίας

Παρατηρήσεις:

Άρθρο 8(1): Να αναφέρεται κατά πόσο ο αιτητής πρέπει να αποδείξει ή όχι οποιοδήποτε συμφέρον για παροχή πληροφοριών.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Το άρθρο 8(1) κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες. Δεν απαιτείται ο αιτητής να αποδείξει έννομο συμφέρον.

12. Υπουργείο/Τμήμα: Διοίκηση Πολιτικής Άμυνας

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο.

13.Υπουργείο/Τμήμα: Συμβούλιο Μελέτης Παρεκκλίσεων

Παρατηρήσεις:

Οι περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας (Παρεκκλίσεις) Κανονισμοί του 1999, Κανονισμός 23(2), παρέχουν πρόσβαση σε αρχεία του ΣΥ.ΜΕ.ΠΑ., αφού καταβληθεί το καθοριζόμενο από τους Κανονισμούς χρηματικό ποσό. Σχετικά τα άρθρα 24(1), 24(2)(α) και η επιφύλαξη του άρθρου 11(3).

Σημείωση: Τα άρθρα 20(1), 20(2)(α) και (β) και 11(3) είναι σχετικά.

14.Υπουργείο/Τμήμα: Επαρχιακή Διοίκηση Πάφου

Παρατηρήσεις:

Άρθρο 3(γ): Η λέξη «εταιρία» να γίνει «εταιρεία».

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Χρησιμοποιήθηκε ο όρος «νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου δικαίου». Βλ. νέο άρθρο 4(στ).

15.Υπουργείο/Τμήμα: Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο.

16.Υπουργείο/Τμήμα: Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο.

17.Υπουργείο/Τμήμα: Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Παρατηρήσεις:

α) Άρθρο 67: Διαφωνία με τις εξουσίες του Επιτρόπου για ελεύθερη είσοδο και χωρίς προηγούμενη ειδοποίηση για διεξαγωγή έρευνας.

Αξιοποίηση: Βλ. νέο άρθρο 41.

β) Άρθρα 68 και 70: Διαφωνία με τις πρόνοιες των εν λόγω άρθρων και τις διευρυμένες εξουσίες και αστυνομικά δικαιώματα του Επιτρόπου.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 68. Βλ. νέα άρθρα 41 και 53.

18.Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Παρατηρήσεις:

α) Το άρθρο 29 του περί Πολεοδομίας και Χωροταξίας Νόμου παρέχει πρόσβαση στο Μητρώο Αιτήσεων για Πολεοδομική Άδεια και εξασφάλιση αντιγράφων με πληρωμή καθορισμένου ποσού. Τα υπόλοιπα έγγραφα των πολεοδομικών φακέλων που δεν περιλαμβάνονται στο Μητρώο και ορισμένα περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα ή δόθηκαν με την προσδοκία εμπιστευτικότητας/εχεμύθειας είναι προσπελάσιμα από το κοινό μετά από επίδειξη έννομου συμφέροντος (υπόθεση στο δικαστήριο). Η διαδικασία που ακολουθείται με τον πιο πάνω Νόμο διασφαλίζεται από τα άρθρα 24, 41 και 42 του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Τα νέα άρθρα 3(2), 20 και 34 είναι σχετικά.

β) Το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως έχει εισαγάγει σημαντική πληροφόρηση στην ιστοσελίδα του αναφορικά με θέματα όπως Νομοθεσίες, Σχέδια Ανάπτυξης που μπορούν να περιληφθούν σε Σχέδιο Δημοσίευσης όπως προνοούν τα άρθρα 19-22 του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Τα νέα άρθρα 18 και 38 είναι σχετικά.

γ) Πληροφορίες που συλλέγονται για ετοιμασία Σχεδίων Ανάπτυξης θα προστατεύονται μέχρι τη δημοσίευσή τους σύμφωνα με τα άρθρα 25, 37 και 38 του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Τα νέα άρθρα 21, 32 είναι σχετικά ενώ το άρθρο 38 έχει διαγραφεί.

19.Υπουργείο/Τμήμα: Επαρχιακή Διοίκηση Λάρνακας

Παρατηρήσεις:

Μέρος III – Άρθρα 23 – 45: Επισημαίνεται η πολυπλοκότητα με την οποία προσδιορίζονται οι εξαιρέσεις η οποία ενδεχομένως να προκαλέσει προβλήματα στην ερμηνεία των εξαιρέσεων και κατά συνέπεια στην εφαρμογή τους.

Αξιοποίηση: Οι εξαιρέσεις έχουν μειωθεί και έχουν γίνει πιο κατανοητές. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

20.Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Περιβάλλοντος

Παρατηρήσεις:

Άρθρο 40: Εξέταση του άρθρου 40 για να αποφευχθεί σύγκρουση με τις πρόνοιες του περί της Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες που είναι σχετικές με το

Περιβάλλον Νόμου (Ν.119(Ι)/2004), ο οποίος είναι εναρμονιστικός της Οδηγίας 2003/4/ΕΚ.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 40.

21. Υπουργείο/Τμήμα: Επαρχιακή Διοίκηση Λεμεσού

Παρατηρήσεις:

Εξέταση κατά πόσο θα πρέπει να καθορίζεται η σχέση του αιτητή με τη ζητούμενη πληροφορία, π.χ. τυχόν συγγένεια, έννομο συμφέρον.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Το άρθρο 8(1) κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες. Δεν απαιτείται ο αιτητής να αποδείξει έννομο συμφέρον.

22. Υπουργείο/Τμήμα: Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Παρατηρήσεις:

α) Ζητείται εξαίρεση από την εφαρμογή του Νομοσχεδίου λόγω νομοθετικών υποχρεώσεων της Επιτροπής για εχεμύθεια και εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που συλλέγει, σύμφωνα με τα άρθρα 33, 38, 17((9) και 18(1) του περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμου (Ν.13(Ι)/2008) και το άρθρο 51 του περί Ελέγχου των Συγκεντρώσεων Επιχειρήσεων Νόμου (Ν.22(Ι)/1999).

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου. Σχετικά τα νέα άρθρα 3(3), 27, 28 και 34.

β) Άρθρο 33(1): Γίνεται εισήγηση όπως προστεθεί ως παράγραφος (ζ) η ακόλουθη φράση: “την αποτελεσματική προστασία του ελεύθερου ανταγωνισμού στη Δημοκρατία” ενώ οι υφιστάμενες παράγραφοι (ζ) και (η) όπως αναγραμματιστούν ως (η) και (θ) αντιστοίχως.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η φράση δεν περιλήφθηκε καθώς είναι αόριστη και περιέχει αξιολογική κρίση που δεν θα είναι πάντοτε διαγνώσιμη με ακρίβεια, σε αντίθεση με τα υπόλοιπα εδάφια του νέου άρθρου 28(1) που είναι συγκεκριμένα.

23. Υπουργείο/Τμήμα: Συμβούλιο Αποχετεύσεων Λεμεσού - Αμαθούνας

Παρατηρήσεις:

Κανένα σχόλιο αλλά τάσσεται υπέρ της ψήφισης του Νομοσχεδίου.

24. Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Δασών

Παρατηρήσεις:

α) Άρθρο 12: Η περίοδος συμμόρφωσης (20 εργάσιμες μέρες) να προσμετρείται από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης από το αρμόδιο κυβερνητικό τμήμα ή η αίτηση να αποστέλλεται εκ νέου από τον αιτητή στο αρμόδιο κυβερνητικό τμήμα.

Αξιοποίηση: Η περίοδος συμμόρφωσης αυξήθηκε σε 30 μέρες, όπως προβλέπεται από το Σύνταγμα και διευκρινίστηκε ότι αρχίζει από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης από την αρμόδια δημόσια αρχή.

β) Να διευκρινιστεί κατά πόσο θεωρούνται «εξαιρούμενες πληροφορίες» οι πληροφορίες που ζητούνται από πολίτες ή μη κυβερνητικούς οργανισμούς, με σκοπό την τεκμηρίωση ή την ενίσχυση καταγγελιών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου. Σχετικά τα νέα άρθρα 27, 28 και 34.

γ) Ζητείται απλοποίηση του Νομοσχεδίου.

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

δ) Η πρόσβαση σε πληροφορίες που κατέχει το Τμήμα Δασών ρυθμίζεται από τον περί της Πρόσβασης του Κοινού σε Πληροφορίες που είναι σχετικές με το Περιβάλλον Νόμο, Ν.119(I)/ 2004.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 40. Βλ. νέο άρθρο 3(3).

25. Υπουργείο/Τμήμα: Ελεγκτική Υπηρεσία

Παρατηρήσεις:

α) Άρθρο 23: Να προστεθεί ως απόλυτη εξαίρεση η Ελεγκτική Υπηρεσία εφόσον οι πληροφορίες που κατέχει δεν είναι πρωτογενείς αλλά πληροφορίες που συλλέγονται για σκοπούς ελέγχου και για τις οποίες ο πολίτης έχει τη δυνατότητα πρόσβασης από την ίδια την πηγή, δηλαδή τον ελεγχόμενο. Επιπλέον, λόγος για τη συμπερίληψη της Ελεγκτικής Υπηρεσίας ως απόλυτη εξαίρεση είναι ότι το Νομοσχέδιο έρχεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου. Τα νέα άρθρα 3(2), 3(3), 27, 28 και 34 είναι σχετικά.

β) Άρθρο 3 και Παράρτημα Ι – Μέρος 1 και Μέρος 5: Η Ελεγκτική Υπηρεσία αναφέρεται ως δημόσια αρχή για σκοπούς του άρθρου 3 του Νομοσχεδίου στο Μέρος 5 του Παραρτήματος και όχι στο Μέρος 1.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το Παράρτημα Ι του Νομοσχεδίου. Βλ. την έννοια του όρου «δημόσια αρχή» στο νέο άρθρο 4.

γ) Άρθρο 35: Δεν είναι σαφής η αναφορά στο άρθρο 35(2) του Νομοσχεδίου ως προς το τι μπορεί ή δεν μπορεί να παραβιάσει, τα κριτήρια και ποιος έχει την αρμοδιότητα να αποφασίζει αν η αποκάλυψη των πληροφοριών που κατέχει δημόσια αρχή που έχει αρμοδιότητες ελέγχου παραβιάσει την άσκηση του ελέγχου.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η πρόνοια του νέου άρθρου 30 είναι σαφής. Η δημόσια αρχή που κατέχει τις πληροφορίες εφαρμόζει το Νόμο και ελέγχεται από τον Επίτροπο Πληροφοριών και το Δικαστήριο. Το τι μπορεί ή δεν μπορεί να παραβιάσει και τα κριτήρια μπορούν να είναι αντικείμενο κατευθυντήριων γραμμών του Επιτρόπου Πληροφοριών ή και γνωμάτευσης του Γενικού Εισαγγελέα.

δ) Άρθρο 61: Το Άρθρο 61, με το δυνητικό περιορισμό που προσδίδει στην εξουσία του Επιτρόπου να αποκαλύψει σε άλλο Επίτροπο πληροφορίες που κατά την κρίση του σχετίζονται με αντικείμενο έρευνας από τον άλλο Επίτροπο, βρίσκεται σε αντίθεση με τις διατάξεις του περί της Καταθέσεως Στοιχείων και Πληροφοριών στο Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας Νόμου και σε σχετική γνωμάτευση του Γενικού Εισαγγελέα. Ο εν λόγω Νόμος αναφέρει ότι ο Γενικός Ελεγκτής «έχει εξουσία να ζητά» πληροφορίες «στα πλαίσια της άσκησης των καθηκόντων του» που «κατά την κρίση του μπορούν να τον υποβοηθήσουν στην εκτέλεση του έργου του».

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 61.

26. Υπουργείο/Τμήμα: Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Παρατηρήσεις:

α) Άρθρο 44(1): Ζητείται διευκρίνιση κατά πόσο τα δεδομένα που απορρέουν από το χειρισμό των διαδικασιών που εμπίπτουν σε δημόσιες συμβάσεις έργων θεωρούνται ως εξαίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 44(1) «Εμπορικά συμφέροντα».

β) Στην περίπτωση που θεωρούνται ως εξαίρεση, να εξεταστεί κατά πόσο οι δημόσιες συμβάσεις έργων θα πρέπει να αναφέρονται ρητά στο νομοσχέδιο ως εξαίρεση.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η εξαίρεση των εμπορικών συμφερόντων στο νέο άρθρο 34(2) ακολουθεί μια γενικότερη προσέγγιση και δεν θεωρείται σκόπιμη η αναφορά σε συγκεκριμένους τύπους αρχείων. Το θέμα θα μπορούσε να είναι αντικείμενο κατευθυντήριων γραμμών του Επιτρόπου Πληροφοριών.

27. Υπουργείο/Τμήμα: Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

Παρατηρήσεις:

α) Το Νομοσχέδιο δεν είναι ευκολονόητο και κατ' επέκταση δύσκολη η ερμηνεία και εφαρμογή του.

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

β) Να διευκρινιστεί η σύνδεση του Νομοσχεδίου με την Οδηγία 2013/37/ΕΕ για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ αναφορικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η Οδηγία έχει μελετηθεί και συζητηθεί με το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και δεν έρχεται σε σύγκρουση με το Νομοσχέδιο, αφού αφορά την περαιτέρω χρήση πληροφοριών που είναι ήδη προσβάσιμες με βάση εθνικές νομοθεσίες. Εξάλλου έχει πρόσφατα ψηφιστεί ο περί της Περαιτέρω Χρήσης Πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα Νόμος (Ν 205(Ι)/2015).

28. Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Αρχαιοτήτων

Παρατηρήσεις:

α) Το Τμήμα Αρχαιοτήτων παραχωρεί άδεια πρόσβασης σε πληροφορίες που κατέχει, όταν πρόκειται για σκοπούς έρευνας και με κριτήριο το δημόσιο συμφέρον, όπως επίσης και σε πληροφορίες που έχουν προηγουμένως δημοσιευτεί.

β) Άρθρο 25(1): Σύμφωνα με το άρθρο 16(1) του περί Αρχαιοτήτων Νόμου, Κεφ. 31, ο κάτοχος άδειας ανασκαφής οφείλει να δημοσιεύσει εντός δύο ετών μετά τη συμπλήρωση της ανασκαφής επαρκή επιστημονική αναφορά επί των αποτελεσμάτων της ανασκαφής. Εφόσον η δημοσίευση εναπόκειται νομικά στον ανασκαφέα θεωρείται αναγκαίο να ισχύσει για το Τμήμα Αρχαιοτήτων η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 25(1) του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Το νέο άρθρο 21(1) είναι σχετικό.

γ) Άρθρο 11: Οι περί Αρχαιοτήτων (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2013 (Επίσημη Εφημερίδα αρ. 4720, ημερομηνίας 3.10.2013) δεν προβλέπουν οποιοδήποτε τέλος για αίτηση πρόσβασης σε πληροφορίες του Τμήματος Αρχαιοτήτων. Το Τμήμα Αρχαιοτήτων θα προχωρήσει σε διευθέτηση της εφαρμογής του άρθρου 11 του Νομοσχεδίου στους περί Αρχαιοτήτων Κανονισμούς του.

Σημείωση: Το άρθρο 11 είναι σχετικό.

29.Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

Παρατηρήσεις:

α) Το άρθρο 70(1) των περί Εμπορικής Ναυτιλίας (Νηολόγησις, Πώλησις και Υποθήκευσις Πλοίων) Νόμων 1963-2005 (Ν. 45/63) προβλέπει πρόσβαση οποιουδήποτε προσώπου στο Νηολόγιο με καταβολή τέλους. Επιπλέον, υπάρχουν Κανονισμοί για την καταβολή τελών για διάφορες υπηρεσίες, όπως έκδοση πιστοποιητικών και κυρωμένων αντιγράφων. Η νομοθεσία του Τμήματος Εμπορικής Ναυτιλίας θεωρείται ότι συνάδει με το άρθρο 8 του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Το άρθρο 11 είναι σχετικό.

β) Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας τηρεί και το Μητρώο Μικρών Σκαφών στο οποίο οι σχετικοί Κανονισμοί δεν επιτρέπουν πρόσβαση με σκοπό την προστασία προσωπικών δεδομένων. Η μη πρόσβαση στο Μητρώο Μικρών Σκαφών ρυθμίζεται από τα άρθρα 41 και 45 του Νομοσχεδίου.

Σημείωση: Το νέο άρθρο 3(2) και 3(3) είναι σχετικό.

γ) Άρθρο 11(2): Η περίοδος των τριών μηνών που προνοείται από το άρθρο 11(2) του Νομοσχεδίου για καταβολή του τέλους θεωρείται ιδιαίτερα μεγάλη.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η περίοδος των τριών μηνών που προνοείται από το άρθρο 11(2) για καταβολή του τέλους θεωρείται εύλογη.

δ) Το Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας θεωρεί ότι είναι σε θέση να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις απαιτήσεις του Νομοσχεδίου.

30.Υπουργείο/Τμήμα: Τμήμα Οδικών Μεταφορών

Παρατηρήσεις:

Άρθρο 11(3): Για πρόσβαση σε πληροφορίες που δίδονται από το Τμήμα Οδικών Μεταφορών καταβάλλεται τέλος που καθορίζεται από το Υπουργείο Οικονομικών. Κατά τη σύνταξη των Κανονισμών που προβλέπονται από το άρθρο 11(3) του Νομοσχεδίου, θα πρέπει να γίνει διαβούλευση με το Υπουργείο Οικονομικών και το Τμήμα. (Σχετική η επιφύλαξη του άρθρου 11(3) του Νομοσχεδίου.)

Σημείωση: Το άρθρο 11 είναι σχετικό.

31.Υπουργείο/Τμήμα: Αρχή Λιμένων Κύπρου

Παρατηρήσεις:

α) Δεν περιλαμβάνεται οποιαδήποτε πρόνοια που να καλύπτει απόρρητες πληροφορίες και θέματα δημόσιας ασφάλειας που χειρίζεται η Αρχή Λιμένων Κύπρου, όπως ο κώδικας ISPS (International Ships Port Facility Security Code).

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου.

β) Να διευκρινιστεί κατά πόσο το Κρατικό Αρχείο έχει την υποχρέωση πάντοτε να ερωτά την Αρχή για αρχεία της Αρχής που φυλάσσει προτού δώσει πρόσβαση σε αυτά. Η Αρχή Λιμένων Κύπρου θεωρεί ότι θα πρέπει να ερωτάται από το Κρατικό Αρχείο, ιδιαίτερα αναφορικά με θέματα ασφάλειας.

Σημείωση: Το νέο Μέρος VI και το νέο άρθρο 51 είναι σχετικά.

32.Υπουργείο/Τμήμα: Επιτροπή Διερεύνησης Αεροπορικών Ατυχημάτων και Συμβάντων Κύπρου

Παρατηρήσεις:

Η Επιτροπή αιτείται να περιληφθεί ως εξαίρεση του Νομοσχεδίου καθότι διάφορες νομοθεσίες στις οποίες υπάγεται απαγορεύουν την πρόσβαση στις πληροφορίες της.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου.

33.Υπουργείο/Τμήμα: Υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Παρατηρήσεις:

Οι πρόνοιες του Νομοσχεδίου να επεξηγηθούν σε σχετική ημερίδα.

Σημείωση: Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

34.Υπουργείο/Τμήμα: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Παρατηρήσεις:

α) Το Νομοσχέδιο είναι μακροσκελές με δύσκολη κατανόηση κειμένου.

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

β) Συμπερίληψη στην αρχή του Νομοσχεδίου του ξεκάθαρα σκοπού του Νομοσχεδίου.

Αξιοποίηση: Προστέθηκε νέο άρθρο 3 το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα ενώ παράλληλα καθορίζει το πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

γ) Άρθρο 2: Ο όρος «πληροφορίες» να γίνει πιο περιεκτικός ώστε να κατανοείται το είδος των πληροφοριών που θα δίνονται και όχι μόνο η μορφή τους.

Αξιοποίηση: Το είδος των πληροφοριών προνοείται από το νέο άρθρο 3 και το Μέρος III.

δ) Οι πληροφορίες που κατέχουν οι Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας να θεωρούνται εξαιρούμενες πληροφορίες για να διασφαλιστεί η εμπιστευτικότητα και η ευαισθησία των πληροφοριών.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτονται από εξαιρέσεις Νομοσχεδίου.

ε) Άρθρο 9(2): Η αίτηση για παροχή πληροφοριών μέσω ηλεκτρονικών μέσων επικοινωνίας δεν διασφαλίζει εάν η αίτηση υποβάλλεται από τον ίδιο τον αιτητή ή από άλλο πρόσωπο. (Εισήγηση να εξεταστεί η συμπερίληψη στο άρθρο 9 (1) (α) του αριθμού ταυτότητας του αιτητή.)

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Δεν απαιτείται το δελτίο ταυτότητας του αιτητή για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης. Σχετικό το άρθρο 9(1)(α).

στ) Άρθρο 9(2)(β): Κατά την παροχή πρόσβασης στο αρχείο κρίνεται σημαντικό να προστατεύεται η ενδοϋπηρεσιακή επικοινωνία και διαδικασία που πιθανόν να παρουσιάζεται.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Περιορίζεται το δικαίωμα πρόσβασης και είναι ενάντια στο πνεύμα του Νομοσχεδίου.

ζ) Άρθρο 12(1): Το διάστημα των 20 εργάσιμων ημερών δεν θεωρείται αρκετό, ιδιαίτερα όταν εμπλέκονται και άλλες υπηρεσίες.

Αξιοποίηση: Η περίοδος συμμόρφωσης αυξήθηκε σε 30 μέρες, όπως προβλέπεται από το Σύνταγμα και διευκρινίστηκε ότι αρχίζει από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης από την αρμόδια δημόσια αρχή.

η) Άρθρο 15(1): Να καθοριστεί το πώς υπολογίζεται το εύλογο κόστος ούτως ώστε να κρίνεται επαρκώς σε ποιες περιπτώσεις το κόστος παροχής πληροφοριών υπερβαίνει το εύλογο κόστος.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Καλύπτεται από το άρθρο 15(2)(β).

θ) Άρθρα 32(1)(β), 33(2), 41(2) και 44(1): Η διατύπωση των εν λόγω άρθρων να παραμείνει ως έχει.

Αξιοποίηση: Τα νέα άρθρα 27(1)(β), 28(2), 3(2) και 34(2) είναι σχετικά.

ι) Άρθρο 46(2): Ο Επίτροπος να δύναται να παρέχει συμβουλές και προς Υπηρεσίες και Τμήματα.

Αξιοποίηση: Το νέο άρθρο 37(1)(γ) είναι σχετικό.

ια) Άρθρο 64: Θα πρέπει να επιτρέπεται σε κυβερνητικά τμήματα να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες άλλων τμημάτων για υπηρεσιακούς λόγους.

Αξιοποίηση: Το άρθρο 64 έχει διαγραφεί. Το νέο άρθρο 39(3)(β) είναι σχετικό.

35. Υπουργείο/Τμήμα: Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Παρατηρήσεις:

α) Το νομοσχέδιο θα πρέπει να γίνει πιο φιλικό προς το ευρύ κοινό και να εξασφαλίζει την εύκολη ανάγνωση και κατανόησή του. Το νομοσχέδιο χρήζει βελτίωσης με την εισαγωγή πιο σύντομων και απλά διατυπωμένων διατάξεων και την κατάταξή τους με τρόπο που θα εξασφαλίζεται περισσότερη συνοχή κειμένου. Σε αρκετές διατάξεις του υιοθετείται η μέθοδος της παραπομπής σε άλλα άρθρα, παραγράφους ή εδάφια του νόμου, κάτι που επιφέρει δυσκολίες στην ανάγνωση και εύκολη κατανόηση του περιεχόμενου.

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό με την εισαγωγή σαφών διατάξεων και με την ορθή διάταξή τους, προωθώντας τη συνοχή του κειμένου. Οι παραπομπές σε άλλα άρθρα έχουν αποφευχθεί κατά το μέγιστο δυνατό.

β) Η ελεύθερη και απρόσκοπτη πρόσβαση του κοινού σε όλες τις πληροφορίες και έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή δημόσιων αρχών, θα πρέπει να προκύπτει με περισσότερη έμφαση από το σύνολο των ρυθμίσεων της σχετικής νομοθεσίας, ώστε να δημιουργείται, στον αναγνώστη ξεκάθαρα η εντύπωση ότι πρώτηιστη επιδίωξη του νόμου είναι η κατοχύρωση και ο σεβασμός του δικαιώματος.

Αξιοποίηση: Προστέθηκε νέο άρθρο 3, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα ενώ παράλληλα καθορίζει το πεδίο εφαρμογής του Νόμου.

γ) Δεν θα πρέπει να υιοθετηθούν ευρείες εξαιρέσεις και δυσανάλογοι περιορισμοί κατά τρόπο που το δικαίωμα της πρόσβασης να εξαρτάται από τη διακριτική εξουσία των εκάστοτε αρχών.

Αξιοποίηση: Οι εξαιρέσεις έχουν μειωθεί και έχουν γίνει πιο κατανοητές με στόχο να μην περιορίζεται δυσανάλογα το δικαίωμα της πρόσβασης.

δ) Να υπάρχει ισορροπία μεταξύ του δικαιώματος της πληροφόρησης και της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όσον αφορά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Επιτρόπου Πληροφοριών και τον έλεγχο τήρησης των διαδικαστικών, ουσιαστικών και οργανωτικών εγγυήσεων που προβλέπονται, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Αξιοποίηση: Το νέο άρθρο 3(2) είναι σχετικό.

36. Υπουργείο/Τμήμα: Γραφείο Επιτρόπου Νομοθεσίας

Παρατηρήσεις:

α) Δεν υπάρχει καμία αναφορά στα παιδιά και στο δικαίωμά τους σε πρόσβαση στην πληροφόρηση είτε προσωπικά από τα ίδια είτε μέσω των γονέων ή κηδεμόνων τους ή του εκπροσώπου τους, ανάλογα με την περίπτωση.

Σημείωση: Το νέο άρθρο 3(1) κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

β) Το νομοσχέδιο είναι πολύπλοκο και δυσνόητο, που κανένας μέσος πολίτης και ιδιαίτερα τα παιδιά δεν θα μπορούν με ασφάλεια να αντιληφθούν τα δικαιώματά τους για να μπορέσουν να τα ασκήσουν αποτελεσματικά. Έτσι, το νομοσχέδιο δεν προσφέρει ασφάλεια δικαίου, ενόψει της πολυπλοκότητας με την οποία ρυθμίζεται το όλο θέμα.

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού.

γ) Η εξαίρεση ή η περιορισμένη εφαρμογή του Νόμου σε σχέση με συγκεκριμένες δημόσιες αρχές είναι απαράδεκτη. Οι οποιοσδήποτε εξαιρέσεις προβλέπονται από το διεθνές δίκαιο δεν αφορούν σε αρχές αλλά σε πληροφορίες που μπορεί να έχουν στην κατοχή τους οποιοσδήποτε δημόσιες αρχές. Δεν μπορεί εκ προοιμίου μια αρχή να εξαιρείται από την εφαρμογή του νόμου αναφορικά με οποιοσδήποτε πληροφορίες έχει στην κατοχή της.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το Παράρτημα I του Νομοσχεδίου που εξαιρούσε συγκεκριμένες δημόσιες αρχές από την εφαρμογή του Νόμου.

δ) Η πρόνοια του άρθρου 8(2) που προβλέπει ουσιαστικά το δικαίωμα τροποποίησης ή διαγραφής των πληροφοριών, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή του αιτήματος και μέχρι την παραχώρηση πρόσβασης στις πληροφορίες, υπονομεύει εντελώς το δικαίωμα πρόσβασης στην πληροφόρηση.

Σημείωση: Το άρθρο 8(2) δεν προνοεί δικαίωμα τροποποίησης ή διαγραφής των πληροφοριών αλλά προνοεί την παραχώρηση επικαιροποιημένης πληροφόρησης προς τον πολίτη κατά το χρόνο της παροχής των πληροφοριών. Η οποιαδήποτε τροποποίηση ή διαγραφή πραγματοποιείται ανεξάρτητα από τη λήψη της αίτησης.

ε) Ο νόμος πρέπει να είναι σαφής ότι οποιαδήποτε τέλη δυνατό να επιβληθούν, αναφορικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, θα πρέπει να είναι ανταποδοτικά δηλαδή να είναι ανάλογα με τα έξοδα της παρεχόμενης υπηρεσίας και όχι αποτρεπτικά.

Σημείωση: Τα τέλη καθορίζονται από Κανονισμούς που εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο. Το νέο άρθρο 11(3) είναι σχετικό.

στ) Τυχόν εξαιρέσεις από την υποχρέωση των δημοσίων αρχών να παρέχουν πληροφορίες λόγω κόστους δεν είναι παραδεκτές, ιδίως από τη στιγμή που υπάρχει δυνατότητα παραχώρησης των πληροφοριών με την καταβολή σχετικού τέλους για την κάλυψη του κόστους της διοίκησης.

Σημείωση: Προνοείται από το άρθρο 16.

ζ) Το νομοσχέδιο προβλέπει υπερβολική και ανέλεγκτη εξουσία του Υπουργού να εξαιρεί ουσιαστικά οποιαδήποτε δημόσια αρχή από την εφαρμογή του Νόμου μέσω διαταγμάτων. Τέτοιες διατάξεις δεν συνεισφέρουν στην ασφάλεια δικαίου ενώ η υπερβολική διακριτική ευχέρεια, η οποία είναι μάλιστα ανέλεγκτη, ενέχει κινδύνους αυθαιρεσίας και καταστρατήγησης των αρχών της χρηστής διοίκησης.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί το άρθρο 5(4) που προνοούσε τέτοια εξουσία στον Υπουργό, όπως επίσης έχει διαγραφεί το Παράρτημα Ι του Νομοσχεδίου που εξαιρούσε συγκεκριμένες δημόσιες αρχές από την εφαρμογή του Νόμου.

η) Η παραχώρηση δυνατότητας στο Γενικό Εισαγγελέα ή σε Υπουργούς για, κατά την κρίση τους, υπογραφή πιστοποιητικών που να καθορίζουν πληροφορίες ουσιαστικά ως μη προσβάσιμες, ιδίως η έκδοση πιστοποιητικού μετά από ειδοποίηση συμμόρφωσης ή ειδοποίηση απόφασης του Επιτρόπου (βλ. άρθρο 52 (2)), υποσκάπτει εντελώς το δικαίωμα πρόσβασης στην πληροφόρηση.

Σημείωση: Η δυνατότητα πιστοποίησης στο Γενικό Εισαγγελέα ή στον Υπουργό προνοείται από τα νέα άρθρα 22(2) και 23(2) για την εφαρμογή των αντίστοιχων εξαιρέσεων, που αφορούν πληροφορίες που σχετίζονται με σώματα ασφαλείας ή επηρεάζουν την εθνική ασφάλεια. Η πιστοποίηση από το ανώτατο κρατικό επίπεδο διασφαλίζει την ορθότερη εφαρμογή των εξαιρέσεων.

θ) Οι εξουσίες του Επιτρόπου δεν είναι σαφείς ενώ υπονομεύονται από διατάξεις που εξαιρούν τις δημόσιες αρχές από την υποχρέωση συμμόρφωσης με ειδοποιήσεις του (βλέπε άρθρο 52) ή που απαιτούν τη συναίνεση των δημοσίων αρχών, ως προς την αξιολόγηση συμμόρφωσης τους με καλές πρακτικές που εκδίδει ο ίδιος (βλέπε άρθρο 46(3)).

Αξιοποίηση: Οι εξουσίες του Επιτρόπου έχουν γίνει πιο σαφείς στο νέο Μέρος IV ενώ τα άρθρα 46(3) και 52 έχουν διαγραφεί. Ο Επίτροπος δύναται να αξιολογεί τη συμμόρφωση οποιασδήποτε δημόσιας αρχής χωρίς τη συναίνεσή της. Το νέο άρθρο 37(1)(β) είναι σχετικό.

ι) Ο δικαστικός έλεγχος των ενστάσεων που υποβάλλονται είναι ασαφής, αφού δεν είναι ξεκάθαρη η δικαιοδοσία που ασκεί το Δικαστήριο. Δεν είναι καθόλου σαφές εάν το Δικαστήριο θα διεξάγει έλεγχο ουσίας και θα καταλήγει το ίδιο σε απόφαση περί πρόσβασης ή μη, ή κατά πόσο πρόκειται για ακυρωτικό έλεγχο σύμφωνα με το άρθρο 146 του Συντάγματος (οι διατάξεις του άρθρου 55 βρίσκονται σε αντίφαση με αυτές του άρθρου 56 (3)).

Αξιοποίηση: Τα άρθρα 55 και 56 έχουν διαγραφεί. Το νέο άρθρο 47 αναφέρει ότι οι αποφάσεις που εκδίδονται από τον Επίτροπο υπόκεινται σε προσφυγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 146 του Συντάγματος.

37. Υπουργείο / Τμήμα: Υπουργείο Άμυνας

Παρατηρήσεις:

α) Οι πληροφορίες που επηρεάζουν την εθνική ασφάλεια και άμυνα, να χαρακτηρίζονται ως απόλυτες εξαιρέσεις, με ρύθμιση για τη διάθεση διάφορων εγγράφων και πορισμάτων που αφορούν ατυχήματα σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Τα νέα άρθρα 23 και 24 προνοούν ως εξαίρεση την εθνική ασφάλεια και άμυνα με την εφαρμογή του κριτηρίου του δημοσίου συμφέροντος. Δεν θεωρείται σκόπιμο να εξαιρεθούν απόλυτα όλες οι πληροφορίες του Υπουργείου Άμυνας. Με τις υφιστάμενες πρόνοιες του νομοσχεδίου δίνεται δυνατότητα πρόσβασης σε πληροφορίες που αφορούν ατυχήματα στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

β) Γίνεται εισήγηση να διευκρινισθεί ότι οι πληροφορίες που αφορούν τις ένοπλες δυνάμεις, περιλαμβάνουν πληροφορίες για το προσωπικό, τα υλικά, τα μέσα και τις εγκαταστάσεις της Εθνικής Φρουράς.

Σημείωση: Οι πληροφορίες των ένοπλων δυνάμεων και της Εθνικής Φρουράς είναι απόλυτες εξαιρέσεις με το νέο άρθρο 22(1) και (3).

38. Πρωτοβουλία Πολιτών “Πολιτεία (Ανανέωση – Συμμετοχή – Δημοκρατία)”

Παρατηρήσεις:

α) Το νομοσχέδιο δεν διαπνέεται από την αρχή της διαφάνειας. Δεν γίνεται λόγος για ενεργητική δημοσίευση πληροφοριών στο διαδίκτυο ή με άλλα μέσα. Υπάρχει αυξημένος αριθμός απόλυτων εξαιρέσεων που αναιρεί τη διασφάλιση της πρόσβασης σε πληροφορίες. Επιπλέον, η μεγάλη εξουσία του Υπουργού να καθορίζει τις αρχές που εξαιρούνται από την υποχρέωση παροχής πληροφοριών δύναται να ανοίξει την πόρτα σε αυθαιρεσίες.

Αξιοποίηση: Το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες προνοείται ξεκάθαρα στο νέο άρθρο 3 και στο άρθρο 8. Μειώθηκε ο αριθμός των εξαιρέσεων καθώς και ο αριθμός των απόλυτων εξαιρέσεων. Οι απόλυτες εξαιρέσεις που έχουν παραμείνει θεωρούνται αναγκαίες για τη διασφάλιση πληροφοριών ευαίσθητων τομέων. Αναφορικά με την

εξουσία του Υπουργού στο άρθρο 5, να καθορίζει τις αρχές που εξαιρούνται από την υποχρέωση παροχής πληροφοριών, αυτή έχει διαγραφεί.

β) Το νομοσχέδιο είναι μακροσκελές, δαιδαλώδες και δυσανάγνωστο. Η νομοθέτηση ενός γενικού πλαισίου που θα παρέχει την ευχέρεια θέσπισης συγκεκριμένων κανονιστικών πράξεων και κανονισμών θεωρείται πιο σκόπιμη.

Αξιοποίηση: Το Νομοσχέδιο έχει γίνει πιο κατανοητό. Ο Επίτροπος Πληροφοριών που θα εφαρμόζει τη νομοθεσία θα διεξάγει εκστρατεία ενημέρωσης των τμημάτων και του κοινού. Σχετικό και το νέο άρθρο 39.

γ) Άρθρο 2: Σημειώνεται ικανοποίηση στον ορισμό του όρου «πληροφορία». Επιφύλαξη ως προς τον ορισμό του όρου «κυβερνητικό τμήμα».

Αξιοποίηση: Διαγράφηκε ο όρος κυβερνητικό τμήμα από το άρθρο 2.

δ) Άρθρο 3: Σημειώνεται ικανοποίηση στον ορισμό του όρου «δημόσια αρχή».

Σημείωση: Το νέο άρθρο 4 είναι σχετικό.

ε) Άρθρο 4(1): Η διατύπωση θεωρείται υπερβολική καθότι το δημόσιο συμφέρον συνηγορεί υπέρ της διαφάνειας στα δημόσια οικονομικά και υπέρ της αποκάλυψης πληροφοριών.

Άρθρο 4(3): Εκφράζεται αντίθεση για την εξαίρεση των εταιρειών που είναι ιδιοκτησία του κράτους από τις διατάξεις του νομοσχεδίου.

Αξιοποίηση: Διαγράφηκε το άρθρο 4.

στ) Άρθρο 6(4): Η διαβούλευση του Υπουργού με όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα που επηρεάζονται από το διάταγμα του Υπουργού θεωρείται αχρεία καθώς μπορεί να τύχει κατάχρησης από εμπλεκόμενα πρόσωπα που έχουν κάτι να κρύψουν.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η διαδικασία διαβούλευσης θεωρείται αναγκαία και σκόπιμη με στόχο τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης άποψης του Υπουργού.

ζ) Άρθρο 9(1): Θεωρείται αχρεία η προσκόμιση αντιγράφου της ταυτότητας του αιτητή.

Αξιοποίηση: Δεν απαιτείται το δελτίο ταυτότητας του αιτητή για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης. Σχετικό το άρθρο 9(1)(α).

η) Άρθρο 11(3): Το τέλος οφείλει να περιλαμβάνει μόνο το τέλος εκτύπωσης και όχι τέλος εξεύρεσης της πληροφορίας.

Σημείωση: Τα τέλη καθορίζονται από Κανονισμούς που εκδίδει το Υπουργικό Συμβούλιο.

θ) Άρθρο 15(1): Διατυπώνεται αντίθεση στο να επαφίεται στην κρίση της δημόσιας αρχής να αποφασίσει το εύλογο κόστος λόγω ενδεχόμενης αυθαιρεσίας.

Σημείωση: Το εύλογο κόστος καθορίζεται με διάταγμα του Υπουργού με βάση το άρθρο 15(3).

Άρθρο 15(2)(α)(ii): Διαφωνία με το ενδεχόμενο υποβολής περισσότερων αιτήσεων από πρόσωπα που ενεργούν σε συνεννόηση ή για σκοπούς εκστρατείας και με την πιθανότητα άρνησης πρόσβασης καθώς και με το ενδεχόμενο υποκειμενικής κρίσης από τη δημόσια αρχή σε μια τέτοια περίπτωση.

Σημείωση: Η πρόνοια του Νομοσχεδίου δεν προνοεί για άρνηση πρόσβασης αλλά για την έκδοση Κανονισμών από το Υπουργικό Συμβούλιο που θα καθορίζουν το κόστος παροχής των πληροφοριών σε μια τέτοια ενδεχόμενη περίπτωση. Η κρίση της δημόσιας αρχής κατά την εφαρμογή του Νόμου ελέγχεται από τον Επίτροπο Πληροφοριών και το Δικαστήριο.

ι) Άρθρο 19(1)(γ): Θεωρείται αναγκαία η επαρκής αιτιολόγηση απόρριψης παροχής πληροφοριών σε κάθε περίπτωση και όχι μόνο στις μη εμφανείς περιπτώσεις.

Αξιοποίηση: Η φράση «αν αυτοί δεν είναι εμφανείς» έχει διαγραφεί στο νέο άρθρο 18(1)(γ).

Άρθρο 19(4): Εκφράζεται αντίθεση με τη μη υποχρέωση δημόσιας αρχής να πληροφορεί για τους λόγους για τους οποίους εφαρμόζεται η εξαίρεση όταν οι ίδιοι οι λόγοι είναι εξαιρούμενες πληροφορίες.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η πρόνοια του Νομοσχεδίου αποσκοπεί στην προστασία των εξαιρούμενων πληροφοριών όταν οι ίδιοι οι λόγοι είναι εξαιρούμενες πληροφορίες και όχι στην άρνηση της πρόσβασης.

κ) Άρθρο 20: Το σχέδιο δημοσίευσης θεωρείται αχρειαστο. Προτείνεται όπως όλες οι πληροφορίες, πλην των εξαιρούμενων, δημοσιεύονται στο διαδίκτυο.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Το σχέδιο δημοσίευσης θεωρείται αναγκαίο καθώς λειτουργεί υπέρ του πολίτη, για γνώση των πληροφοριών κάθε δημόσιας αρχής. Ακόμη, το σχέδιο δημοσίευσης ελέγχεται και εγκρίνεται από τον Επίτροπο Πληροφοριών. Το νέο άρθρο 38 είναι σχετικό.

λ) Άρθρο 23(1)(ε): Εκφράζεται αντίθεση με τις πληροφορίες στην κατοχή της Βουλής των Αντιπροσώπων να είναι εξαιρούμενες πληροφορίες.

Αξιοποίηση: Διαγράφηκε το άρθρο 23(1)(ε). Το νέο άρθρο 19 είναι σχετικό.

Άρθρο 23(2)(α): Εκφράζεται διαφωνία με την κατηγορία των απόλυτων εξαιρέσεων διότι εγκυμονεί κινδύνους κατάχρησης και λανθασμένης κατηγοριοποίησης των εξαιρέσεων.

Σημείωση: Η κατηγορία των απόλυτων εξαιρέσεων περιλαμβάνεται για αποφυγή αποκάλυψης εξαιρετικά ευαίσθητων πληροφοριών και άσκοπης διοικητικής διαδικασίας που προνοείται στις περιπτώσεις των μη απόλυτων εξαιρέσεων. Η τυχόν κατάχρηση και λανθασμένη κατηγοριοποίηση των εξαιρέσεων από τη δημόσια αρχή που κατέχει τις πληροφορίες ελέγχεται από τον Επίτροπο Πληροφοριών και το Δικαστήριο. Το νέο άρθρο 19(3)(α) είναι σχετικό.

Άρθρο 23(3)(β): Εκφράζεται διαφωνία στο ότι δίνεται έμφαση στην εξαίρεση αντί στην αποκάλυψη πληροφοριών. Προτείνεται η αντιστροφή της έμφασης αυτής.

Σημείωση: Το δικαίωμα πρόσβασης σε πληροφορίες προνοείται ξεκάθαρα στο νέο άρθρο 3 και στο άρθρο 8. Ο έλεγχος εφαρμογής οποιασδήποτε εξαίρεσης για σκοπούς δημοσίου συμφέροντος καθορίζει τα πλαίσια άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης σε πληροφορίες. Το νέο άρθρο 19(4)(β) είναι σχετικό.

μ) Άρθρο 24(1): Εκφράζεται διαφωνία για την εξαίρεση πληροφοριών για τις οποίες αιτητής έχει εύλογη πρόσβαση με άλλο τρόπο.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η εν λόγω εξαίρεση θεωρείται αναγκαία για αποφυγή διπλασιασμού ενεργειών εκ μέρους των δημόσιων αρχών για πληροφορίες που είναι ήδη εύλογα προσβάσιμες με άλλο τρόπο. Το νέο άρθρο 20 είναι σχετικό.

Άρθρο 24(2)(α): Εκφράζεται διαφωνία για την εξαίρεση πληροφοριών που είναι ήδη προσβάσιμες έναντι τέλους.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η εξαίρεση θεωρείται απαραίτητη καθότι η πρόθεση είναι ο σεβασμός άλλων κανονισμών που προβλέπουν πρόσβαση σε πληροφορίες έναντι τελών. Το νέο άρθρο 20(2)(α) είναι σχετικό.

ν) Άρθρο 25(1)(β): Εκφράζεται διαφωνία για την εξαίρεση πληροφοριών για τις οποίες δημόσια αρχή έχει σκοπό τη δημοσίευσή τους σε μελλοντική καθορισμένη ή αόριστη ημερομηνία.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Θεωρείται σκόπιμο να υπάρχει εξαίρεση της δημόσιας αρχής που δημιουργεί τις πληροφορίες, να έχει το δικαίωμα να τις διαχειρίζεται και να τις δημοσιεύει σε κατάλληλο χρόνο για την αρχή. Η οποιαδήποτε αποκάλυψη πληροφοριών πριν τη δημοσίευσή τους από τη δημόσια αρχή, καθιστά την προγραμματιζόμενη από τη δημόσια αρχή μη σκόπιμη. Το νέο άρθρο 21(1)(β) είναι σχετικό.

ξ) Άρθρο 31(1): Εκφράζεται διαφωνία ως προς το ποιος ορίζει τι μπορεί να παραβιάσει τα οικονομικά συμφέροντα της Δημοκρατίας.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η εξαίρεση αποσκοπεί στην προστασία ευαίσθητων και σημαντικών πληροφοριών που αφορούν την οικονομία του κράτους και οποιαδήποτε απόφαση της δημόσιας αρχής που κατέχει τις πληροφορίες ελέγχεται από τον Επίτροπο Πληροφοριών και το Δικαστήριο. Το νέο άρθρο 26(1) είναι σχετικό.

ο) Άρθρο 34: Εκφράζεται διαφωνία ως προς την εξαίρεση σχετικά με τα πορίσματα των ερευνητικών επιτροπών.

Σημείωση: Η εξαίρεση θεωρείται σκόπιμη για την προστασία των εγγράφων που αποτελούν μέρος οποιασδήποτε διαδικασίας ή έρευνας ή διαιτησίας σε εξέλιξη και όχι πορισμάτων ερευνητικών επιτροπών. Το νέο άρθρο 29 είναι σχετικό.

π) Άρθρο 37: Εκφράζεται διαφωνία ως προς την εξαίρεση πληροφοριών που σχετίζονται με τη διαμόρφωση κυβερνητικής πολιτικής καθότι ο πολίτης πρέπει να έχει πρόσβαση στη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής.

Αξιοποίηση: Μειώθηκε το εύρος και συγκεκριμενοποιήθηκε ο όρος «κυβερνητική πολιτική» και αφορά την υπουργική επικοινωνία στο νέο άρθρο 32(1)(α).

ρ) Άρθρο 41(1): Εκφράζεται διαφωνία ως προς την εξαίρεση πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Αξιοποίηση: Έχει διαγραφεί η απόλυτη εξαίρεση του άρθρου 41 καθότι η πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εξασφαλίζεται με τη σχετική προς τούτο νομοθεσία. Το νέο άρθρο 3(2) είναι σχετικό.

σ) Άρθρο 44(2): Εκφράζεται διαφωνία ως προς την εξαίρεση πληροφοριών η αποκάλυψη των οποίων παραβιάζει ή δυνατό να παραβιάσει τα εμπορικά συμφέροντα οποιουδήποτε προσώπου.

Μη Σκόπιμη Εισήγηση: Η εξαίρεση θεωρείται σκόπιμη για την προστασία των δικαιωμάτων και συμφερόντων του πολίτη. Το νέο άρθρο 34(2) είναι σχετικό.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ

9.9.2016

ΚΑ: 12.06.002
12.06.007